

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : ปรากฏการณ์ทางสังคมของชุมชนป้อมมหากาฬ มิติใหม่ในเส้นทางการเป็นสมัยใหม่ของไทย

ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์

ปีที่ทำการวิจัย : 2554

.....

การศึกษาวิจัย ปรากฏการณ์ทางสังคมของชุมชนป้อมมหากาฬมิติใหม่ในเส้นทางการเป็นสมัยใหม่ของไทย การศึกษาในเรื่องนี้เป็นการสังเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของชุมชนในป้อมมหากาฬซึ่งเป็นชุมชนที่มีความขัดแย้งทางกฎหมายกับกรุงเทพมหานครในประเด็นของการรื้อถอนมาร่วม 20 ปี ในขณะเดียวกันชุมชนได้มีการรวมตัวและใช้มิติทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นการต่อรอง เพื่อให้คนในชุมชนยังคงดำรงอยู่ในป้อมมหากาฬในฐานะของผู้สืบทอดประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนแห่งนี้ร่วมกับการเป็นกลไกร่วมพัฒนาตามนโยบายของบ้านเมืองในการใช้พื้นที่แห่งนี้ให้เป็นแหล่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตามแผนพัฒนาเกาะรัตนโกสินทร์ ปัญหาของชุมชนแห่งนี้ ถ้าหากชุมชนคืนพื้นที่ให้กับรัฐ รัฐก็จะนำไปสู่การสร้างประโยชน์ด้านกายภาพซึ่งรัฐคาดหวังการเกิดประโยชน์แก่ประชาชนกรุงเทพมหานคร ขณะเดียวกันการรื้อถอนชุมชนได้ส่งผลกระทบต่อการค้าชีวิตของประชาชนกลุ่มหนึ่งที่อ้างถึงสิทธิที่ดินและบรรพบุรุษเคยตั้งถิ่นฐานในพื้นที่แห่งนี้มาก่อน ดังนั้น พื้นที่และชุมชนของป้อมมหากาฬจึงเปรียบได้เช่นเวทีการแสดงระหว่างฝ่ายรัฐซึ่งมองอนาคตตามระบบทุนนิยม ในขณะที่ชุมชนเป็นฝ่ายมองย้อนกลับในความเป็นจริงแห่งอดีต จนเป็นที่มาของความขัดแย้งการต่อต้านที่มีได้ก่อให้เกิดความเป็นประโยชน์แก่กัน ด้วยเหตุนี้ทางออกของการนำเสนอวิธีการในการนำมิติใหม่ในเส้นทางการเป็นพลังในการสร้างความเข้มแข็งจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ท้องถิ่นไทยได้กำหนดการรับ ปรับ เปลี่ยนตนเองในการอยู่ภายใต้กรอบอำนาจทางกฎหมายของรัฐโดยมิให้เสียความเป็นท้องถิ่นตามอิทธิพลของกระแสยุคโลกาภิวัตน์

คำสำคัญ 1. ปรากฏการณ์ทางสังคม 2. มิติใหม่ในเส้นทางการเป็นสมัยใหม่ 3. ชุมชนป้อมมหากาฬ

Research Title : The Social phenomenon of Pom Mahakan Community : The New Dimension for Modern Thai Way.

Researcher : Assoc Prof. Saowapa Phaithayawat.

Year : 2011

.....

Abstract

This study is a synthesis of the changes in PomMahakarn community, which has been in law conflict concerning the community demolition with Bangkok Metropolitan Administration for nearly 20 years. Meanwhile there has been collaboration among the community residents to employ social and cultural dimensions as a means for negotiation so that the residents can reside in Mahakarn fort as descendants of the community history, culture as well as the original intellect. Their collaboration, also, leads to key factors for community development based on the government policies in terms of ecotourism in Rattankosin Island development plan. However, the problem will arise in case the community decides to move so that the government can make use of the area for the benefit of all other residents in Bangkok. The community demolition may affect the living of a group of local people, who claim their own and their ancestors' right of settlement in the area. This area and the community can, therefore, be assumed to be a stage of both the government, who thinks of the future under the notion of capitalism, and the residents, who think of the truth in the past, and this leads to the conflicts and opposition. The solution is, therefore, utilizing peaceful means, power and strength of the community as guidelines for the country development with the purposes of raising the awareness of local people to accept, adapt, and change themselves under the law of the country without losing the community value under the influence of globalization.

Keyword : 1. The Social phenomenon 2. The New Dimension for Modern 3. Pom Mahakan Community